IT-TLETTAX-IL HADD MATUL IS-SENA (2018) KRISTU REBAH IL-MEWT GHALINA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 30 June 2018

Din
hija il- Liturgija tat-Tlettax il-Hadd matul is-Sena bi hsibijiet min Joe Rapa.

Il-Litur!ija
tal-Kelma ta’ dan il-&add tiffoka fuq il-qalba tal-problema tal-bniedem, imma
hija Kelma ferrie'a, Kelma li tag'ti A'bar Tajba lill-bniedem g'ajjien, tag'tih
Tama. Hija Kelma li meta ti!i emmnuta taqleb il-&ajja ta’ ta't fuq. Din il-Kelma hija l-Kerigma Nisranija. Hija din il-Kelma li ti!bed lin-nies lejn
Kristu. Minnha rridu nibdew meta
nitkellmu mal-bniedem fuq il-Mulej.
&afna jibdew mill-morali: x’g'andu jag'mel il-bniedem u x’mg'andux
jag'mel. &afna nies morda spiritwalment
jiddarsu g'ax il-morali kapa i tkun iebsa ma’ min hu dg'ajjef. Kristu kien i'obb jag'milha mal-midinbin propju g'ax kien jara fihom nies
dg'ajfa. Dawn in-nies jin!ibdu lejn
Kristu u jibdew jitfejqu mhux bil-kmandamenti u l-pre etti imma bl-A'bar
it-Tajba tal-Im'abba ta’ Alla g'alihom hekk kif inhuma, morda, midinba, ilsira
tax-xjaten li jsawtu lill-bnedmin.

Fil-bidu
g'idna li l-Kelma se titkellem fuq l-ikbar problema li g'andu l-bniedem. Dan mhux il-faqar, mhux il-fallimenti
fil-&ajja, mhux jekk hux mi||ewwe! jew le, sabi' jew ikrah, g'andux 'bieb jew
jg'ix wa'du, hux 'ieles jew ma'kum...
L-ikbar problema tal-bniedem minn dejjem kienet il-mewt. Is-sa'ta fuq kull bniedem hija l-'sieb dejjem
pre|enti fis-subkonxju ta’ mo''na li lkoll resqin lejn xifer is-sies. Xi darba trid tmiss lilna biex nag'mlu l-pass
fil-ba''. Dan jikkondizzjona l-g'emejjel
kollha tal-bniedem. Huwa minn hawn li
l-bniedem tilef il-kapa ità tieg'u li j'obb tassew. Fil- nien fejn dineb Adam, huwa mill-ewwel

wa''al f’martu. Mad-dnub da'al il-bi|a’
tal-kastig u l-egoi|mu. Adam jikxef lil
martu u f’qalbu qal: “Oqtol lilha jekk trid, basta ne'les jien!” Din hija t-tra!edja tal-umanità.

F’din
is-sitwazzjoni huwa inutli ti!!udika l-bniedem.
G'alhekk meta l-Missier bag'at lil Ibnu fid-dinja, Huwa ma bag'tux biex
ji!!udika lill-bniedem, lanqas fl-a''ar mill-a''ar biex jg'allmu kif jg'ix,
imma bag'tu biex isalvah mill-mewt. Il-bniedem sab ru'u f’ irku li ma jistax
jo'ro! minnu bis-sa''a tieg'u jew bir-rieda tajba tieg'u. Id-dnub qatel lill-bniedem minn !ewwa u
nissel fil-!isem is-susa tal-mewt fi|ika.
Min-na'a l-o'ra l-mewt werwret lill-bniedem u biex ja'rab minnha, jew
jiskansaha g'al ftit, hu lest jag'mel kollox, jidneb. Id-dnub welled il-mewt u l-mewt twelled
id-dnub. F’din il-qag'da l-bniedem huwa paralitiku li inutli tg'idlu biex iqum
g'ax g'admu huwa |lugat. Din hi
l-istampa tag'na lkoll. Ilkoll twelidna
f’din il-kundizzjoni li writtniha minn Adam.

Huwa
min'abba d-dg'ufija tal-bniedem li l-'afna reli!jonijiet li vvinta m’g'andhomx
sa''a jg'inuh biex iqum. G'ax
ir-reli!jonijiet kollha g'andhom sett ta’ kmandamenti li nsej'ulhom “il-Li!i”:
jekk tobdi tmur il- enna, jekk le tmur l-Infern. Huwa g'al dan il-liverll baxx u naturali li
 ekkina il-Kristjane|mu a'na wkoll.

Imma
l-A'bar ta’ Kristu tissupera dan kollu.
Kristu huwa d-Dawl li jinfed dawn id-dlamijiet tal-inkapa ità
tal-bniedem. Il-mewt tag'na sabet g'adu
fi Kristu, sabet, sa fl-a''ar, lil Xi &add li reb'ilha. Temmen int li Kristu g'andu s-setg'a
jaqlag'lek minn !o qalbek il-bi|a’ tal-mewt u minflok jag'tik natura !dida,
natura 'ielsa mill-mewt u li tg'ix g'al dejjem, natura ta’ Alla nnifsu? Temmnu inti dan? G'ax hu dan biss li jag'mlek
Nisrani. Hawn miljuni u miljuni ta’ mg'ammdin li qatt
ma 'ellsu mill-mewt, li m’g'andhomx i - ertezza tal-Fidi li Kristu reba'
il-mewt g'al dejjem u li hemm il- enna tistenniena, &ajja eterna.

G'al
'afna nies, anke reli!ju|i, anke nies “twajba”, il-Misteru tal-G'id ta’ Kristu
ftit li xejn ifisser. G'alihom Alla
qieg'ed hemm biex je'lishom mill-problemi, meta fil-fatt Kristu !ie biex
je'lishom mill-“Problema l-Kbira” li g'andhom.
Bil-Qawmien tieg'u mill-imwiet, Kristu giddeb lill-mewt, g'amilha
dg'ajfa, u Hu sar Sid il-Mewt. Min
jemmen fiH jinag'talu Spirtu Mqajjem.
Fik ma jg'ix iktar dak il-bniedem dejjem im'asseb, inkwetat, ma tafx
x’!ej g'alik, imma bniedem !did li ma jib|ax jekk !ismu jikber fi|-|mien,

jixjie', jibda jimrad, i'oss sa''tu tonqos... g'ax jaf li hu u Kristu huma 'a!a
wa'da u jekk Kristu hu &aj g'al dejjem, allura anke hu hu &aj g'al dejjem g'ax
hu jag'mel parti minnu.

Huwa
biss min g'andu din il-Fidi li jista’ jg'ix il-Kmandamenti, anzi iktar
mill-Kmandamenti huwa kapa i jg'ix id-Diskors tal-Muntanja. Dan il-bniedem me'lus minn Kristu tfejjaq
mill-!er'a kbira li kellu f’qalbu u allura m’g'adux iktar egoista, ja'seb fih
innifsu l-ewwel b'al Adam, imma jista’ j'obb lill-g'adu tieg'u. Dan hu l-Misteru tal-G'id ta’ Kristu. Dan hu wkoll dak li tag'mel fina l-Mag'mudija
meta din minn |errieg'a kejkna ssir si!ra kbira ta’ Fidi li tag'mel il-frott
imbierek.

L-Ewwel
Qari

Il-Ktieb
tal-G'erf jag'milha ara li l-mewt mhux Alla 'alaqha imma da''alha fid-DNA
tal-bniedem is-sinjur tal-'a|en, l-g'adu tal-bniedem, ix-xitan. Huwa g'er g'all-bniedem g'ax Alla 'alqu
xbieha tieg'u, xbieha tan-natura tieg'u li fiha mhemmx susa tal-mewt. Satana kien jaf li malli fil-bniedem, li Alla
'alqu 'ieles, tid'ol id-duda tad-di|ubbidjenza, huwa jinqata’ mill-&ajja vera u
jsir biss e|istenza, 'lejqa li tie'u n-nifs, tiekol, torqod, ta'dem... u tmut.

Huwa
ttanta lill-bniedem g'ad-di|ubbidjenza, g'all-firda minn Alla li hu l-&ajja, u
l-bniedem waqa’ u miet. Alla kien jaf
minn qabel li l-'elsien li ta lill-bniedem kienet se tg'addih minn dan
il-gwaj. Imma Alla li hu M'abba ma setax
jo'loq lil dak li j'obb bla ma jag'mlu 'ieles.
Hawn tidher il-kobor tal-Im'abba li biha a'na mdawrin, sikwit bla ma
biss nindunaw. Alla rriskja bil-kbir fuq
il-bniedem, g'ax f’Im'abbtu ma setax jo'olqu “robot” li tti' il-'abel u dejjem
jag'mel li tridu int. Kieku l-bniedem
kien ikun !ugarell ta’ Alla. Alla tah
qalb u spirtu u dawn Hu ried jirba'homlu bl-Im'abba.

Fl-Im'abba
tieg'u, Alla !a kien jaf minn qabel li kellu xi darba jag'mel att ta’ M'abba
ferm ikbar minn meta vvinta lill-bniedem u l-'olqien kollu. Kien jaf li kellu jsir b'all-bniedem,
bid-dg'ufija tieg'u, bil-mewt li ta'kem fuqu.
Kien jaf li kellu jasal jum meta anke Hu, jduq il-mewt flimkien
mal-bniedem biex jirba' il-mewt u j!orr lill-bniedem g'a|i| tieg'u lejn kif
kien fil-bidu. Dan kollu kellu jwettqu
f’Sidna esù Kristu.

Qari
mill-Ktieb tal-G'erf. 1, 13-15; 2, 23-24

Il-mewt
mhux Alla g'amilha;

u
lanqas tog'!bu l-qerda tal-'ajjin.

Hu
'alaq kollox biex jg'ix;

g'all-'ajja
huma l-'lejjaq tad-dinja,

m'hemmx
fihom velenu tal-mewt.

Is-saltna
tal-mewt ma ta'kimx fuq l-art,

g'ax
il-!ustizzja ma taqax ta't il-mewt.

G'ax
Alla 'alaq il-bniedem biex ma jmutx,

u
g'amlu xbieha tieg'u nnifsu.

Bl-g'ira
tax-xitan da'let il-mewt fid-dinja;

u
jafu xi tfisser dawk li huma tieg'u.

Salm
Responsorjali

&afna
mis-Salmi jitkellmu fuq l-g'edewwa u jitolbu lil Alla biex je'les lill-bniedem
mill-g'adu. Jekk il-problema ewlenija
tal-bniedem huwa l-fatt li dineb u miet, allura l-g'adu veru tieg'u huwa dak li
xe'tu f’din il-qag'da: ix-xitan. Dan l-g'adu hu bla sa''a quddiem Alla u jekk
a'na rridu u nduru fit-talb tag'na lejn Alla, Hu jeqirdu u je'lisna minnu.

Dan
huwa Salm Paskwali, Salm tal-G'id, g'ax ifa''ar lil Alla li da'al fil-'ajja
tieg'u meta kien mejjet, mitluq, bla sa''a, imdejjaq, u 'atfu minn hemm u
g'ollih ’il fuq u 'elsu. L-g'edewwa
riedu jifir'u bl-inkwiet u l-bi|a’ tieg'u, i|da Alla laqa’ g'alih u bidillu
l-g'ali tieg'u f’festa, il-luttu fi |fin.
Dan hu li kapa i jag'mel Alla tag'na fi Kristu u bis-sa''a tal-Ispirtu
s-Santu. Jekk a'na nemmnu l-Kelma tieg'u
hu jke i l-mewt ’il barra minna u jag'mel minna nies &ajjin tassew, mimlijin
tif'ir u gratitudni lejn Alla.

Ritornell:
Ng'ollik, Mulej, g'ax erfjtni.

Salm
30

Ng'ollik, Mulej, g'ax erfajtni,

u ma ferra'tx l-g'edewwa tieg'i bija.

Mulej, Alla tieg'i, jien sejja'tlek;

sejja'tlek, u int fejjaqtni.

Mulej, tellajtli mill-mewt 'il ru'i,

'listni minn fost dawk li jin|lu
fil-'ofra.

G'annu lill-Mulej, 'bieb tieg'u,

fa''ru l-isem imqaddes tieg'u.

G'ax ftit iddum is-sa'na tieg'u,

i|da g'omor s'i' l-im'abba tieg'u.

Fil-g'axija jid'ol il-biki,

fil-g'odu jidwi l-g'ajat ta' fer'.

Ismag'ni, Mulej, u 'enn g'alija;

kun, Mulej, l-g'ajnuna tieg'i.

Int bdilt fi |fin l-g'ali tieg'i,

ne||ajtni min-niket, bil-fer' 'a||imtni.

G'alhekk ru'i tg'annilek bla heda;

Mulej, Alla tieg'i, nfa''rek g'al dejjem!

It-Tieni Qari

Se nisimg'u qari li g'all-ewwel se ng'idu: “Dan
x’g'andu x’jaqsam mat-tema tal-lum.
Donnu dan il-qari huwa barra mis-su!!ett.” Hawn San Pawl mhux se jag'mel b'as-soltu u
jxandar l-A'bar it-Tajba u r-reb'a ta’ Kristu fuq mewt il-bniedem, imma se
jitlob ming'and il-Korintin li jissagrifikaw ru'hom bis-serjetà u jag'tu parti
minn !idhom f’!abra g'al dawk il-komunitajiet l-o'ra li kien qed ibatu minn 'afna
nuqqasijiet fil-faqar tag'hom.

San Pawl jg'id lill-Korintin li huma kien g'onja mhux
biss fil-!id tal-art, imma iktar minn hekk kienu g'onja fil-Fidi fi

Kristu. Din il-Fidi fi Kristu g'amlithom
nies erti li ma kienu se jmutu qatt; ma kinux g'adhom ikkundizzjonati iktar
mill-bi|a’ tal-mewt. Dan kien il-veru g'ana tag'hom. Din ir-reb'a tal-Fidi ne||eg'thom
mill-egoi|mu u tathom il-virtu enormi tal-Im'abba, Im'abba vera.

G'alhekk San Pawl seta’ jdur lejn dawn il-Me'lusin, u
jistenna li huma jinfirdu minn parti mil-!id tag'hom u jag'tuh lil 'uthom
fil-b|onn. Il-bniedem li g'adu fqir
fil-Fidi din il-'a!a mhux kapa i jag'milha.
G'ax kif g'idna, min g'adu mhux me'lus mill-bi|a’ bi Kristu, mhux se
ja'seb fik l-ewwel imma fih innifsu. Dan
hu l-egoi|mu li jinsab fina u li jinbet mill-bi|a’ ta’ min jaf x’jista’
ji!ri. Il-flus huma g'adu t’Alla propju
g'ax il-bniedem “mejjet”, ta't is-setg'a tal-mewt, ifittex is-sigurtà tieg'u
fihom; jag'milhom alla tieg'u.
Il-Korintin ma baqg'ux iggranfati mal-flus propju g'ax Kristu 'elishom
mill-mewt u l-egoi|mu. Pawlu stenna li
nies ta’ Fidi b'alhom, kapa i jag'tu anke kollox g'ax l-g'ana tag'hom mhux
f’affarijiet materjali li jintemmu imma fil-&ajja ta’ Dejjem li reb'ilhom
Kristu.

Qari
mit-Tieni Ittra ta’ San Pawl Appostlu lill-Korintin. 8, 7.9. 13-15

&uti:
B'alma intom g'onja f'kollox, fil-fidi u fil-kelma, fl-g'erf u
fi|-|elu kollu, fl-im'abba li a'na rawwimna f'qalbkom, hekk g'andkom tistag'nu
f'din il-'idma ta' 'niena. Intom tafu
l-grazzja ta' Sidna esù Kristu, li g'ad li kien g'ani, ftaqar min'abba fikom,
sabiex intom tistag'nu permezz tal-faqar tieg'u.

Mhux
biex il-pi| i'eff minn fuq l-o'rajn u jaqa' kollu fuqkom, imma kul'add
indaqs. B'alissa 'allu |-|ejjed tag'kom jag'mel tajjeb g'an-nieqes ta'
dawk li ma g'andhomx, biex i|-|ejjed tag'hom g'ad ikun jista' jpatti
g'an-nieqes tag'kom. U hekk ikun kul'add indaqs, b'alma hu miktub:

"Min !abar 'afna ma sabx i|-|ejjed,

u min !abar ftit ma baqax bin-nieqes."

Evan!elju

Il-mara
li kienet tbati mit-tnixxija tad-demm hija figura e|atta tal-bniedem marid
spiritwalment bil-&ajja l-'in kollu 'ier!a minnu. Id-demm huwa s-sinjal
tal-&ajja g'ax il-&ajja tinsab fid-demm.
Mad-demm il-bniedem ikun qed jitlef il-&ajja. Din il-mara, kuljum kienet tnixxi d-demm
b'alma kuljum a'na mmutu xi ftit, mhux biss fisikament, imma wkoll b’mod
ontiku. Il-mewt ontika hija fra|i
tal-psikolo!ija tal-profond. It-tifsir
tag'ha huwa 'afif. A'na ng'idu li tista’
toqtol bl-ilsien, u hekk hu. Xi 'add
jg'idlek kelma u joqtlok biha. Ma
joqtlokx fi|ikament g'ax lanqas imiss mieg'ek, imma joqtlok fuq livell
e|istenzjali 'afna. Din hija l-mewt
ontika li niltaqg'u mag'ha aktarx kuljum, b'al dik il-mara li l-&ajja kienet
'ier!a minnha kuljum.

Filg'odu
tqum mimli ener!ija u t'ares ’il quddiem lejn !urnata sabi'a, l-aktar jekk tkun
bil-‘leave’ jew tkun vaganza... tisma’ kelma li tnigg|ek fil-la'am il-'aj, u
barra a'na! Jitla’ s-s'ab u tg'ib
ix-xemx. B’xi mod tkun mitt
ontikament. Taret il-&ajja minnek. Tibda te|isti mhux tg'ix. Din il-mara, b'alna, kienet iggranfata
mal-&ajja li kienet qed ta'arbilha. Kemm
daret tobba! Kemm fetxet soluzzjoni ’l
hemm u ’l hawn. Imma min se jag'tiha
l-&ajja li ma taqtax, li ma tispi ax, li tissupera l-marda tag'ha, &ajja
dejjem, &ajja ta’ Dejjem, minn hawn?
Min?   Din hija il-“one million
dollar question”! Fejn g'andi mmur biex
insib il-&ajja vera? Din li g'andi
jista’ jisraqhieli kul'add. Jisraqhieli
r-ra!el, il-mara, it-tfal, l-a'barijiet, l-ekonomija tal-familja... mitt elf
'a!a... sa'ansitra t-temp! G'al dan
!ejna ma'luqa a'na?

Din
il-mara tal-Van!elu setg'et staqsietha din il-mistoqsija: “G'al dan !ejt
ma'luqa jien?” Imma din il-mara mhix
mara kwalunkwe, imma hija il-“Mara”.
Kristu minn fuq is-salib lil Ommu sej'ilha: “Mara!”. Il-Mara tal-Van!elu tal-lum hija il-Mara
tal-Fidi. Hija Xbieha ara
tal-Knisja. Il-Knisja hija mag'mula minn
nies dg'ajfa u morda imma li tfejqu minn Kristu g'ax emmnu fiH. Din il-Mara semg'et bi Kristu, u billi ndunat
li kulma g'andha d-dinja huwa frug'a, knis, du''an, g'ax ma kienx irnexxielha
tag'tiha dak li xtaqet, hija daret b’qalbha, b’ru'ha, b’kulma kellha lejn dan
il-bniedem li kien l-a''ar tama tag'ha.
Tant kibret il-Fidi fih li f’qalbha qalg'et xi 'a!a kbira, glorju|a,
stupenda: “Imqar jekk immiss tarf il-mantar tieg'u, jien |gur li nfieq!” {gur!

Din tassew hija “il-Mara”, il-Knisja.

Nies
b'al dawn lil Kristu jwaqqfuH; nies b'al dawn jisiltu minn Kristu l-Ispirtu
s-Santu tal-&ajja; nies b'al dawn
jissorprendu lil Kristu, ja'sduH, jimpressjonawH, jg'a!!buH. Hija l-Fidi tal-bniedem biss li tg'a!!eb lil
Kristu... b'all-Fidi ta -
enturjun... jew b'all-Fidi tal-Mara (Mara o'ra!)
Kang'anija. Bla ma jrid Hu, minn Kristu l-Fidi tie'u minnu l-ener!ija
tal-&ajja. Ma talbitu xejn. Ma kellmitux. Ma rahiex. U 'ass il-miraklu 'iere! minnU! X’g'a!eb! “Binti, il-Fidi tieg'ek fejqitek;
mur bis-sliem!” B’qalbu kollha Kristu
jg'idlha: “Shalom! Sliem!” Mur, inti 'ajja g'al dejjem!

Anke
int tista’ tmiss lil Kristu, bil-Fidi tieg'ek.
Jien, a'na lkoll. Kemm g'andna
b|onn! Mhux kwistjoni li tmiss lil
Kristu. Forsi missejtu llum meta kellek
l-Ostja Mqaddsa f’idek. Il-kbira hi li
tmissu bil-Fidi. B'alma jg'id lil bint ajru fil-Van!elu tal-lum ukoll:
“Tfajla, qieg'ed ng'idlek, qum!”
“Talitha, qum!” bl-Aramajk. Kull bniedem li huwa kkundizzjonat f’dak li
jag'mel minn xi bi|a’ jew t'assib, li kollu !ej mill-mewt, 'a jmiss lil Kristu
bil-Fidi, 'a jemmen li fi Kristu hemm il-&ajja li ma taqta’ qatt... u jitwieled
mill-!did.

Versett:
Hallelujah. Fi tjubitek |ommni 'aj, Mulej. U n!ares l-ordnijiet ta’ fommok.
Hallelujah.

Qari
mill-Evan!elju ta’ San Mark. 5, 21-43

F’dak
i|-|mien : Wara li esù ra!a' qasam bid-dg'ajsa g'ax-xatt l-ie'or, waqt li
kien 'dejn il-ba'ar in!abret madwaru kotra kbira ta' nies. U !ie wie'ed mill-kapijiet
tas-sinagoga, jismu ajru. Dan, malli rah, nxte'et f'ri!lejh, u
talbu 'afna u qallu: "Binti |-|g'ira waslet fl-a''ar; ejja qieg'ed idejk
fuqha, 'alli tfiq u tg'ix." U esù telaq mieg'u, b'kotra kbira
miexja warajh, kul'add iross fuqu.

U
kien hemm mara li kienet ilha tnax-il sena s'a' tbati bit-tnixxija tad-demm. Kienet batiet wisq ta't 'afna tobba, u nefqet kull ma kellha, u mhux biss ma swielha xejn, imma talli marret g'all-ag'ar. Meta semg'et b' esù, !iet qalb il-folla, resqet minn warajh u messitlu l-mantar, g'ax qalet: "Jekk immiss imqar il-mantar tieg'u nkun imfejjqa." F'daqqa wa'da t-tnixxija tad-demm waqfitilha, u !ewwa fiha 'asset li kienet fieqet mill-marda tag'ha.

 esù
minnufih inteba' bil-qawwa li 'ar!et minnu, u dar lejn il-kotra u staqsa: "Min messli l-mantar?" Id-dixxipli tieg'u qalulu: "Qieg'ed tara dawn in-nies kollha jrossu madwarek, u tistaqsi: Min messni?" Hu beda j'ares madwaru biex jara jilma'x lil dik li kienet g'amlet dan. Mbag'ad il-mara, tirtog'od bil-bi|a' g'ax g'arfet x'kien !ralha, resqet, nxte'tet f'ri!lejh u stqarritlu s-sewwa kollu. "Binti," qalilha, "il-fidi tieg'ek fejqitek; mur bis-sliem, u kun imfejqa mill-marda tieg'ek."

Kif
kien g'adu jitkellem, waslu xi w'ud mid-dar tal-kap tas-sinagoga u lil dan qalulu: "Bintek mietet; g'alfejn t'abbtu i|jed l-Img'allem?" I|da esù sama' x'kienu qeg'din jg'idu, u qal lill-kap tas-sinagoga: "Tib|ax, biss inti emmen." U ma 'alla lil 'add imur mieg'u 'lief lil Pietru, lil akbu, u lil wanni, 'u akbu.

Waslu
d-dar tal-kap tas-sinagoga, u ra storbju s'i' u nies jibku u jixhru. Da'al, u qalilhom: "Dan l-istorbju kollu u dan il-biki g'alfejn? It-tfajla m'hijiex mejta, imma rieqda." U qabdu jiddie'ku bih. Imma hu ke iehom ilkoll 'il barra, 'a mieg'u lil missier it-tfajla u lil ommha u lil dawk li kienu mieg'u u da'al fejn kienet it-tfajla. Qabdilha idha, u qalilha: "Talitha, qum!" ji!ifieri: "Tfajla, qieg'ed ng'idlek, qum!" Minnufih it-tfajla qamet u qabdet timxi; g'ax kellha tnax-il sena. U baqg'u miblug'in bil-g'a!eb. U hu wissiehom bis-s'i' biex dan ma jkun jaf bih 'add, u qalilhom jag'tuha tiekol.